

בעהשית

שבע חיים

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר
הגה"ק זצוקללה"ה

דברי תורה

מאת

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

פרשת ראה תשפ"ג

גליון ב' אלפים פ"ב

שנה ל"ט • גליון מ"ה

יוצא לאור ע"י

מכון הוצאה לאור "שבע חיים"

אגוד חסידי צאנז

רח' רבי עקיבא 8 • קרית צאנז נתניה

טלפון/פקס: 09-8820355

בארה"ב: 201-472-0556

תוכן הענינים

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה

בעידן רעוא דרעוין ש"ק פרשת ראה תשל"ז

- סיבת עיכוב הגאולה מחמת שהצדיקים אין רוצים אלא בגאולה שלימה ובשביל זה צריכים לסבול צרות, ועם ישראל בוכים ומתחננים.
- ענין שמחה משותף לבבי בשעת הקינה על החורבן.
- כל זמן שהיו צדיקים בעולם לא נתנו להמיט חורבן, ולכן נסתלקו הצדיקים שלא יהא מי שיאמר דיעות.
- בפירוש הכתוב דרשו ה' בהמצאו וגו', שבכדי שיהא עין בעין יראו בשוב ה' ציון יש צורך בהנהגת מדת הדין. ועל זה תוקעים בשופר מתחילת חודש אלול, ורמז בשם החודש אני לדודי ודודי לי, וענין שמשכימים לסליחות בעוד ליל.
- ענין התקיעות גנוחי גניח וילולי יליל. ואכילת תפוח מתוק בדבש. לרמז שאין רצוננו בגשמיות רק בהתגלות מלכות השי"ת.
- בפירוש הכתוב בחצוצרות וקול שופר וגו'. שופר מורה על מצב של צרות וחצוצרות על הישועה מהצרות. בביאור המדרש ובשעה שישראל נוטלין שופריהן וכו', והמדרש שיודעים לפתות את בוראם בתרועה.
- צדיקים אין רוצים בגשמיות ולא מבקשים על מזונות, בפירוש הכתוב תקעו בחדש שופר וגו'. ובפסוק של הצירוף לחודש אלול וצדקה תהיה לנו וגו'.
- ברכה וקללה היינו ברוחניות, ומה שנרמזה לאדם לקללה בגשמיות לאמיתו של דבר היא הברכה. וזה ענין חייב לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה.
- כשבאים צרות על הכלל זה חסד מן השמים כדי לעוררם לתשובה, וסימן להתקרבות הגאולה.

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

אל תאמן בעצמך עד יום מותך

- ממרן זי"ע, על מלחמת היצר הכבדה מנשוא, אשר לא ינוח ולא ישקוט מלהתגבר ולהתחדש על האדם להחטיאו, ולאז דוקא בזמנים קשים, אלא בכל זמן ובכל רגע.
- גם בזמן שישראל במנוחה ושלוה וכי ירחיב ה' אלקיך את גבולך, גם אז צריכים להיזהר פן תינקש אחריהם.
- סמיכות סוף פרשת עקב, דגם כאשר לא יתיצב איש בפניכם וגו', גם במצב כזה אסור לומר שלום עלי נפשי, ואל תאמן בעצמך עד יום מותך.
- גם כשרואה בעיניו את החילוק בין ברכה לקללה, עם כל זה עלול יצרו להתגבר עליו.
- בכפיית החר במתן תורה הורה השי"ת לבני ישראל, דהגם שכעת הינם ברום המעלה, אך היצר הרע יכול להתגבר עליהם עד שיפלו לתחתית ההר.
- כן היה במצרים, שפרעה ראה את כל האותות והמופתים, ועם כל זה לא נתעורר, ולכן פתח הקב"ה את מתן תורה אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים דייקא.
- מרמוזי הרס"ג שתקיעת שופר רומז למתן תורה, כי בזה מורים שכל נפילתנו הוא עקב השאור שבעיסה כמו שלמדו במתן תורה על גודל כח היצר.
- לכן כשנוטלין שופרותיהן מיד מתמלא עליהם רחמים.

דברי תורה

מב"ק מרן אדמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

בעידן רעוא דרעוין ש"ק פרשת ראה תשל"ז

מה נפשך אי ילולי יליל לעביד תקיעה תרועה ותקיעה, ואי גנוחי גנח לעביד תקיעה שלשה שברים ותקיעה, מספקא ליה אי גנוחי גנח אי ילולי יליל עיי"ש, ולהבין בעי טעם התקנה, ובפרט למה שמבואר בראשונים (עין ר"ן שם) שמעיקר הדין יוצאים בכל אופן, אם כן תקנה זו למה.

ובמדרש (ויקרא רבה כט, ד) אמר רבי יאשיה כתיב אשרי העם יודעי תרועה וכי אין אומות העולם יודעים להריע, כמה קרנות יש להן, כמה בוקיננס יש להם, כמה סלפירגסי יש להם, ואמרת אשרי העם יודעי תרועה, אלא שהן מכירין לפתות את בוראן בתרועה והוא עומד מכסא הדין לכסא רחמים ומתמלא עליהם רחמים והופך להם מדת הדין למדת רחמים, אימתי בחדש השביעי. ע"כ. ויש לבאר ידיעה זו מה היא, ודברים אלו הם סתרי תורה גבוהים משמים לרום ועמוקים מני ים, אבל גם בדרך פשט יש להבין.

עוד שם במדרש (כט, ג) יהודה ברבי נחמן פתח, עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר, בשעה שהקב"ה יושב ועולה על כסא דין בדין הוא עולה, מאי טעם עלה אלקים בתרועה, ובשעה שישראל נוטלין את שופריהן ותוקעין לפני הקדוש

בתורה (דברים יא, כו-כח) ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, וקללה, את הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלקיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום, והקללה אם לא תשמעו אל מצות ה' אלקיכם וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם היום ללכת אחרי אלהים אחרים אשר לא ידעתם.

נראה לומר בהקדם המנהג לתקוע בשופר כל חודש אלול (ש"ע אור"ח סימן תקפא, א ובנו"כ שם), ונתנו רמז לכך ברבר הכתוב (תהלים פא, ד) תקעו בחדש שופר היינו בכל החדש, ולהנהיגם להתחיל מיום ב' דראש חודש רמזו גם כן בלשון הכתוב תקעו ב-חדש (ב' חדש) שופר. ומנהג הספרדים לקום באשמורת הבוקר ולומר סליחות ותחנונים מראש חודש אלול ואילך, והאשכנזים מתחילים באמירת הסליחות רק כמוצאי שבת סמוך לראש השנה (ש"ע שם), ומטעמא בעי. גם יש לבאר בנוסח הפיוט בליל א' דסליחות 'במוצאי מנוחה קדמנוך תחלה וכו' לשמוע אל הרנה ואל התפלה, מהו כפל הלשון רנה ותפלה.

ובסדר התקיעות מצינו (ראש השנה לד, א) אתקין רבי אבהו בקסרי תקיעה שלשה שברים תרועה תקיעה,

באצבע הנה אלקינו זה, כמבואר סוף מסכת תענית (לא, א).

והנה אפשר כבר היה ראוי מכמה פעמים להיות נגאלים גאולה שאינה שלימה, או לשום שלום בינינו ובין אומות העולם שאנו שוכנים בצלם, או יותר מזה להיות גאולה ממש כמו בבית שני וכדומה, אבל אין חפץ בזה, כי אם גם אנתנו אפשר שנתפשר ונקבל גאולה כזו רק להיות גאולים, מכל מקום אבותינו הקדושים לא יתמצו עתה כי אם בגאולה שלימה, וטוב לישראל לסבול אורך הגלות כדי שתהיה בסוף גאולה שלימה כנ"ל.

וזהו, מה נאוו על ההרים רגלי מבשר, בהקדים כי לעתיד לבוא לא נצרך לביאת מבשר בתגליו לספר כך וכך אירע, אלא כתיב (ישעיה יח, ג) כנשוא נם הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו, על כן מה יהיה נאוו ויאה על ההרים האבות (כסנהדרין פא, א), ברגלי מבשר כשבווא יבוא ברגליו לבשר, הלא לא יתמצו בזה, ומה יהיה בשורתו מבשר משמיע שלום בין אומות העולם לישראל, וא"נ יהיה במדריגה יותר באופן שמכונה מבשר טוב והוא משמיע ישועה ממש שיצאו בראש גאולים, מכל מקום אינו אלא אומר לציון מלך אלקיד, והיא תאמין לו, אבל לא תשיג כי כן הוא, ואם כן מה נאוו זה אל ההרים ומה הנאה יש להם בזה, אבל גאולה שלימה קול צופיד נשאו קול, צופיד דייקא, כי יהיו רואים וצופים בעצמם, כי עין בעין יראו כשוב ה' ציון. עכלה"ק.

ונראה להוסיף בביאור דבריו הקדושים, ואשר בזה יובן סיבת

ברוך הוא עומד מכסא הדין ויושב בכסא רחמים, דכתיב ה' בקול שופר, ומתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם והופך עליהם מדת הדין לרחמים, אימתי בחדש השביעי. ע"כ. ויש לבאר דקדוק אומרו נוטלין את שופריהן ותוקעין, וכן באומרו לפני הקב"ה צריך ביאור מאי קמשמע לן בזה, וזקה"ק זי"ע בבני יששכר (מאמרי תשרי, מאמר ג) הלך לדרכו בקודש בכמה אופנים בביאור מדרשים אלו.

גם לבאר המנהג שבלייל ראש השנה אוכלים תפוח מתוק בדבש (רמ"א, שר"ע אור"ח סימן תקפג, א) ואין אוכלים דברים חמוצים (פרמ"ג באשל אברהם שם), ועל פי גגלות התורה הענין בזה משום סימנא מילתא (הוריות יב, א). ועדיין אנו צריכין למודעי למה רק בלייל זה מהדרים אחרי סימנא טבא ולא בכל השנה כולה.

*

הנראה בכל זה ובהקדם דברי החתם סופר זי"ע (הפמרת פרשת שופטים) בפירושו הפסוק (ישעיה נב, ז-ח) מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום מבשר טוב משמיע ישועה אמר לציון מלך אלקיד, קול צופיד נשאו קול יחדיו ירננו כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון. כי אינו דומה גאולה העתידה במהרה בימינו לגאולות שעברו, כי אז לא היה מושג לכל כי ה' שוכן בקרבנו, אבל האמינו לקול נביאים וחכמים שהיו מרגישים בהשגת רוח הקודש, וראו נסים ונפלאות הרבה אשר עדות הם שהשכינה שורה בישראל (כשבת כב, ב), אבל לא הושג לעין כל, מה שאין כן לעתיד לבוא יהיו מראים

זוה קול צופיך נשאו קול יחדיו ירננו, שמרננים ואומרים שרצונם רק בגאולה כזאת אשר עין בעין יראו כשוב ה' ציון, בבחינת עליה רמזון דין הוא (אקדמות לשבעות), אולם בעבור זה הרי יש לשלם הרבה, ולכן מביא הכורא כל עולמים חבלי משיח קשים ומרים, אבל בני ישראל רחמנים רכי הלב אינם יכולים לסבול צרות וזועקים אל ה' בצר להם לעורר רחמי שמים, והשי"ת אוהב עמו ישראל אינו סובל בכייתם וצערם ומבטל מעליהם הגזירות למשך זמן, ועל דרך רוח תשימו בין עדר ובין עדר (עין בראשית רבה עה, יג), משל לאב רחום שבאין ברירה עושה ניתוח לבנו, וכשהבן זועק ביסוריו הוא מרפה ומפסיק קצת כדי לתת לו מנוחה. ודין גרמא דעציראה שבוששה ישועתנו לבוא זה עידן ועידנים טובא.

*

עוד יש להוסיף בפירושו לשון הכתוב יחדיו ירננו, ועל פי מה שכתב זק"ה ז"ע בייטב פנים (אבני זכרון, אות יא; יפה לעינים, אות יח, ובכמ"ק) בשם זק"ה"ק בעל ישמח משה ז"ע, שבבואו בפעם הראשון אל רבה"ק מלובלין ז"ע הורה לו דרך החסידים בענין האבילות על החורבן, שזה על דרך החכם אבלתו בלבו וצהלתו בפניו, וכפי מה שקיבל מרבו הקדוש הרבי ר' שמעלקא ז"ע, על פי משל למלך גדול שנשבה והגיע לעמוד לפוש וללון אצל אוהבו ומיודעו, וכראות אוהבו את המלך בשביה הלך ילך ובכה מאין הפוגות ובכל זאת שש ושמח כי המלך נתאכסן אצלו, והנמשל כי באותו שעה שבוכה על חורבן בית

הדבר שנתארכו ימי גלותינו זה כמה, ובמצרים אף שהיו עובדי עבודה זרה עלתה שועתם אל האלקים מן העבודה, וגם בגלות בבל נפקדו בדבר ישועה ורחמים על אף שהשתחוו לצלם של נבוכדנצר, ואילו בגלות החל הזה צווחינן וצווחינן ולית דקא משגח בן וגסגרו שערי רחמים בעדינו, והלא ישראל קדושים הם כי לא אלמן ישראל ויהודה מאלקיו (ירמיה נא, ה), וכמה וכמה קרבנות עלו על המוקדה וביניהם גם תינוקות של בית רבן שפשטו צווארם לשחיטה על קדושת השם, האיך די בכל אלה.

אלא דאיתא בזוהר הקדוש (פרשת ויקהל, ח"ב דף ריה, א) - בנוגע למגפה שהיתה בעם ישראל בימי דוד עד שהלך לקנות את הגורן מארונה לצורך בנין בית המקדש ותעצר המגפה מעל ישראל (שמואל ב' כד) - דכד מטא זמנא לנפקא מתחת ידיה לא נפיק אלא בסגיאיות דמא וקמולא בישראל עיי"ש, ויש ללמוד משם במכל שכן שבכדי לזכות למקדש אש וחומת אש סביב יש צורך לשלם הרבה. ואנחנו בעניינו אפשר שנתפשר ונקבל גאולה כימות יהושע וכדומה רק להיות גאולים שיהא סוף וקץ לכל צרותינו, אבל אבותינו הקדושים לא יתראו כי אם בגאולה שלימה. ואכן לגאולה שאינה שלימה היה אפשר לזכות כבר מלפני כאלף שנה, אבל צדיקי אמת מרעישים ומבקשים על גאולה השלימה בלבד, כי טוב לסבול אורך הגלות ובלבד שבסוף יהא גאולה שלימה ואמיתית בתקיעה בשופר גדול לחירותינו ונשיאת גם לקבץ גלותינו, ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו.

הצרות איכבה אוכל וראיתי באבדן מולדתי (אסתר ה, ו) אם ח"ו יתקיים בהם קללת (ויקרא כו, לח) ואבדתם בנויים. בדברים האלה בכתה אסתר לפני המלך מלכו של עולם.

ובעונותינו הרבים כבר כשל כח הסבל כיון שנתקיים בנו

דבר האמור (ישעיה כב, יד) ואבדה חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר, וכפי שאמרו חז"ל (שבת קלח, ב) עתידה תורה שתשתכח מישראל, וכל זמן שהיו בעולם צדיקים שהיה להם הכח של צדיק גזור והקב"ה מקיים הקב"ה גזור גזירה וצדיק מבטלה לא היה יכול להיות חורבן כזה וצרות כאלו ברוחניות ובגשמיות, ולפיכך צרור הכסף לקח בידו ואין כסף אלא צדיקים (מטהרין צו, ב) כדי שלא יהא בעולם מי שיכול לומר דיעות כלפי מעלה - וכפי שאמר דו"ר הרה"צ מוה"ר לייזער [רבי אליעזר ירוחם בארון] זצ"ל (חתן זקה"ק מצאנו זי"ע, גברא חכימא ובעל מדריגות, שהיה רגיל על לשונו מילי דחכימא בדרך צחות) דמי ששואל קושיות על הנהגת השי"ת אומר לו השי"ת, בוא הנה ואשיב לך ומסלקו מן העולם - וכיון שאין מי יאמר מה תעשה חותכים בנו בשך מן החי אברים אברים עד כי לא נשאר אלא אחד מעיר ושנים ממשפחה, והננו מתדרדרים והולכים מטה מטה.

ובכל זאת הלא הראה הקב"ה למשה דור דור ודורשיו וכו' (במדבר רבא כג ה), ובכל דור ודור יש בקרב בני ישראל כאלו שהם קרובי מלכות ויש להם דעה בשמים וחייבים לשמוע להם, וגם הם מתאזרים ('נעמען זיך ציזאמען') ואומרים

המקדש השכינה כנגדו, ופירש הישמח משה דזה שאמר (איכה ב, יט) קומי רוני בלילה לראש אשמורות שפכי כמים לבך נוכח פני ה', קומי רוני דייקא, רינה שם משותף לבכי ולשמחה וזמרה, היינו שתהיה הבכיה בשמחה, והטעם נוכח פני ה' ששכינה כנגדו, עיי"ש בדבה"ק, והיינו שבשעה שמקוננים וכוכים על החורבן הרי גם שופכים שיח נוכח פני ה' ושכינה כנגדו.

ולהנ"ל נראה עוד, כי באותה שעה שבוכים על גלות ישראל, שתכפו עלינו צרות רבות ורעות, הרי גם שמחים, כיון שמוזה רואים כי קרובה ישועתנו לבוא והננו עומדים כבר ברגעים האחרונים. וגם לאורך גיסא, שבעת שלוה ומנוחה מהצרות אמנם שמחים קצת כי היתה הרוחה, אבל גם בוכים כשמתבוננים שבוה מתעכבת שוב הגאולה שלימה, וצועקים להשי"ת מה יהא הסוף בזה, ועל זאת קומי רוני בלילה וגו' שפכי כמים לבך נוכח פני ה', רצ"ל שרצוננו לראות מלכנו בבחינת עין בעין יראו בשוב ה' ציון ולא בגאולה פורתא וכנ"ל. ועל משקל זה יפורש גם דבר הכתוב הג"ל, קול צופיך נשאו קול יחדיו ירננו דייקא בקול המשותף לבכי ושמחה.

*

לעת כואת הלב כואב ונקרע לגורים, דמצד אחד בוכים על אריכת הגלות ועיכוב הגאולה, ומצד שני כואבים על צרות ישראל, כי איכבה אוכל וראיתי ברעה אשר ימצא את עמי כשטובחים והורגים בהם ומרעה אל רעה יצאו, אבל לעומת זה כאשר יפסקו

העולם, ועל דבר זה ידו כל הדוים שכבר אלף ותשע מאות ותשע שנים נמשך הדבר בפיתויים כגון אלו כאשר במשך הזמן נהרגו מליוני נפשות נקיים והשליך משמים ארץ תפארת ישראל, ולכן אין רצוננו להמתין עד ראש השנה אלא מיד בתחלת החודש אלול תוקעין בשופר ואנו מכריזים ואומרים, אני לדודי, הנני מוכן ומוזמן להקריב עצמי כקרבן לדודי, אל תחוס על גופי ועל נשמת, הנשמה לך והגוף שלך, ובלבד שכבר יהא ודודי לי שישוב אלינו בכתחילה.

ועל כוונה זו גם משכימים קום לאמירת סליחות בעוד ליל, כלומר, אין רצוננו שתאיר לנו את החשכה במאות נרות, רק שתביא כבר יום שכולו ארוך. ועל זה אומרים במוצאי מנוחה קדמנוך תחילה, אין אנו רוצים מנוחה ושלווה רק לבוא אליך ולקדם פניך, הט אונך ממרום יושב תהלה לשמוע אל הרינה ואל התפלה, דאף שמרגנים ושמחים בכיטול איזה גזירה רעה אבל יחד עם זה שואגים בתפלה, אל תשליכנו מלפניך רצ"ל שמוזה לא ימשך עיכוב הגאולה, כי רצוננו לראות את מלכנו באופן של עין בעין יראו בשוב ה' ציון, וזה לשמוע אל הרינה בבחינת קומי רוני בלילה לראש אשמורות שפכי כמים לכך נכח פני ה' וכנ"ל שהוא לשון משותף לרינה ובכי.

*

בבן יבואר גם בענין התקיעות גנוחי גניח וילולי יליל, ומצד אחד גונחים מרוב הצרות והרציחות כי כשל כח הסבל, ומצד שני ילולי יליל בהתבונניו שאם יפסקו הצרות וחבלי משיח הרי

שרוצים בישועת עולמים, רכוננו של עולם אם אין רצונך בנו אז תקח אותנו מן העולם, אבל בהכרח שיהא כבר סוף וקץ למצב הזה, עד מתי יהא בית מקדשנו שמם ורשעים עובדי גלולים מהלכים בו ושמך הגדול מחולל בעמים, לא לנו ה' לא לנו כי לשמך תן כבוד (תהלים קטו, א) אמר דוד המלך ע"ה שהיה מן הצופים הנ"ל אשר נשאו קול יחדיו ירננו, אל תשגיח בבכיותינו על אודות הנעשה לנו, אלא תעשה עמנו כרצונך ובלבד שלשמך תן כבוד, על חסדך שיהיו חסדים אפילו כאשר על אמתך היינו בזמן מדת הדין, וכמבואר באומרם ז"ל (עבודה זרה ד, ב) דאמת מורה על בחינת הדין.

ועל זה נאמר (ישעיה נה, ו-ז) דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב, היינו כיום בוא ה' להמציא עצמו ולהיות קרוב אלינו בתשועת עולמים, אז יעזוב רשע רכבו ואיש און מחשבותיו להכין את עצמו לגאולה שלימה בתשובה אמיתית כדת לעשות, ואם תראה שיהא מצב של וישב אל הוי' וירחמהו שיתעוררו ויכמרו רחמי ה' בבחינת (הושע יא, א) כי נער ישראל ואהבהו, אל תתרצה בכך, אלא תבקש ואל אלקינו כי ירבה לסלוח במדת הדין בחינת אלקינו, וזאת למען יהא דרשו ה' בהמצאו בבחינת עין בעין יראו בשוב ה' ציון.

*

בבוא ימים הנוראים המיועדים לגאולת ישראל, וכאומרם ז"ל (ראש השנה יא, א) בתשרי עתידין להגאל, הננו מפחדים מאוד שמא יגזרו רק שנה טובה של עושר וכבוד ומנוחה ושלווה מאומות

הבקשה על שנה מתוקה כי זה העיקר
בשבילנו.

ועל זה נאמר (תהלים צח, ו) בחצוצרות
וקול שופר הריעו לפני המלך ה',
דכתיב (במדבר י, ט) וכי תבואו מלחמה
בארצכם על הצר הצורך אתכם
והרעותם בחצוצרות ונוכרתם לפני ה'
אלקיכם ונושעתם מאויביכם, ואילו קול
שופר מורה על מצב של צרות וכדבר
הכתוב (עמוס ג, ו) אם יקע שופר בעיר
ועם לא יחרדו אם תהיה רעה בעיר וגו',
ואמר הכתוב דאף בזמן אשר ירושלים
הרים סביב לה והאויב מקיף את העיר
אל תריעו בחצוצרות על הצלה ותשועה
מצר ואויב, אלא הריעו לפני המלך ה',
אנן בעיין למהוי קמי מלכא, אמנם גנוחי
גניח על אשר טבעתי ביון מצולה ואין
מעמד, אבל אחת שאלתי בילולי יליל
להיות לפני המלך ה'.

וזה דבר המדרש, בשעה שהקב"ה יושב
ועולה על כסא דין בדיון הוא עולה,
ובשעה שישראל נומלין שופריהן
ותוקעין, שאינם מריעים בחצוצרות אלא
נומלים שופר ותוקעין ברוב שמחה על
התקרבות הגאולה שעוד מעט נזכה
להיות לפני הקב"ה, כשרואה הקב"ה
זאת שאינם מתרעמים על חבלי משיח
לפי שכל מגמתם להיות לפני ה', עומד
מכסא הדין ויושב בכסא רחמים
ומתמלא עליהם רחמים.

צרור המור, פרשת האזינו בד"ה או יאמר
ראו עתה; עטרת ישועה, פרשת ואתחנן
בד"ה הקם תקים; ועוד). ועל משה רבינו
מציינו בגמרא (סוטה יב, א) וטרא אותו כי
טוב הוא וכו', רבי יהודה אומר טוביה שמו,
עיי"ש.

עלול שיתעכב הגאולה ויומשך עוד
ההסתר פנים, וזה על דרך (ברכות סא, א)
אוי לי מיוצרי ואוי לי מיצרי.

ואננו אומרים לפני השי"ת, אף אם תתן
לנו ארץ זבת חלב ודבש, תפוח
מתוק בדבש, בשלום ושלחה השקט
ובטח והתרוממות קרן היהודים כי יפול
פחדם על כל העמים, כל זה איננו שוה
לי, ולא על זאת אנו בוכים ומתפללים
לפני המלך המשפט, אלא ובכך תן פחדך
ה' אלקינו על כל מעשיך וכו'. ואף אם
תושיב אותי בפלמרין של מלך, טוב מותי
מחי, ונבחר מות מחיים לכל המשפחה
הזאת, לא מחמת חסרון גשמיות ומנוחה
אלא כי מחכים אנחנו לך דייקא,
מתי תמלוך בציון בקרוב בימינו
לעולם ועד תשכון תתגדל ותתקדש
בתוך ירושלים עירך. ועל זאת מבקשים
ואומרים, יהי רצון שתחדש עלינו
שנה טובה ומתוקה, שנה טובה היינו
בביאת המשיח אשר לחד מאן דאמר
טוביה שמו^א, ומקדימים בקשה זו לפני

^א א"ה. אפשר שהכוונה על פי הא דאיתא
בווהר הקדוש (פרשת בראשית, ח"א דף כה,
ב) לא יסור שבט מיהודה דא משיח בן דוד,
ומחוקק מבין רגליו דא משיח בן יוסף, עד כי
יבא שיל"ה דא משה, חשבן דא כדא, עיי"ש.
ובתרגום ירושלמי (שמות יב, מב) שבאשר
יבוא קץ הגאולה האחרונה 'משה יפוק מן גו
מדברא ומלכא משיחא מן גו רומא', עיי"ש.
ובתיקוני זוהר (תקונא שתין ותשע) דעתיד
כולי האי לאתחדשא על ידא דמשה בסוף
יומיא בדרא בתראה לקיימא קרא (קהלת
א, ט) מ'ה ש'היה ה'וא ש'היה (ר"ת משה)
עיי"ש. והרבה האריכו בזה בספרים
הקדושים כי הגואל הראשון הוא הגואל
האחרון (עיין לקוטי תורה, פרשת ויחי; אור
לשמים, פרשת בא בד"ה כל עדת ישראל;

משפט, עבור צדיקים ובני עלייה שהם בדרגת ישראל, בכחינת (בראשית לב, כח) כי שרית עם אלקים ואנשים ותוכל, הרי החוק כלומר שפע המזונות הוא צרה ומדת הדין בחינת משפט, כי הם אינם שמחים ומרוצים בעניני גשמיות אלא בהיותם לאלקי יעקב, לעבדו ית"ש עבודה תמה ולעסוק בתורתו.

ויורמו בדבר הכתוב (דברים ו, כה) שמשופי תיבותיו יוצא הצירוף של חודש אלול, וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת לפני ה' אלקינו כאשר צונו, היינו שהצדקה וחסד בשבילנו היא רק שתשפיע לנו לשמור ולעשות מצוותך. כדלים וכרשים דפקנו דלתיך, אין בי שום מצוה קלה ולא הנחתי עבירה בתורה שלא עברתי עליה, ולחון חנינם באים עדיך לבקש מתנת חנינם מהחונן דלים, אבל אל תתן לנו מתנת כבוד וממון ומנוחת הגוף, אלא תן לנו בצדקה וחנינה שנשמור לעשות את כל המצוה הזאת, אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה השיבנו לתורתך וקרבתנו לעבודתך, [וזה גם מטרת בקשתינו על הגאולה] ותחינה עינינו בשוכך לציון ברחמים ושם נעבודך בראה כימי עולם וכשנים קדמוניות. אני לדודי פונה ומבקש רק שיהא דודי לי ואין לי שום בקשה אחרת.

*

על כך אף משה רבינו עומד ומוהיר את ישראל, ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם וגו', כי השוחד יעוור עיני חכמים אלו התאוות ועניני

והיינו שבחיהו ישראל, וכדברי המדרש אשרי העם אלו ישראל שיודעים לפתות את בוראם בתרועה, על אף שמעולם לא ראו ימים של מוכה והם המעט מכל העמים בממון כבוד ושררה, בכל זאת אינם רוצים אלא את בוראם, כי כל העושר והכבוד כאין וכאפס הם אם אין בוראנו אתנו, וכל בקשתינו היא להיות לפני המלך ה' בהתגלות כבוד מלכותו ית"ש, וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יציר כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה.

*

בבוונה זו מקדימים לתקוע מראש חודש אלול לאמור, הן ידוע לנו שמתקרב ובא יום הדין בו ספרי חיים וספרי מתים פתוחים ודנים מי יחיה ומי ימות וכו', אבל לא איכפת לנו בכל זה כי רצוננו רק שכבר יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנרחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים. ואנו בוכים ומצטערים רק על חילול כבוד שמו הגדול, שבכל יום פוחתים והולכים, וללא תורה ומצוות מה תועלת בעושר ושובע, הלא אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוו יבוזו לו (שר השירים ה, ז).

ויפורש בדבר הכתוב (תהלים פא, ד-ה) תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו כי חוק לישראל הוא, והאי חוק לישנא דמוזני הוא (ביצה מז, א), רצ"ל שביום חגנו אנו מכסים את עיני החוק והמזונות, ואין מבקשים על שנת שפע ופרנסה. כי חוק לישראל הוא

ברם דא עקא שמשחדים אותו במה שמושפיעים לו הבלי עולם הזה ובלבד שיגיל וישמח ויהיה שבע רצון ממצבו, דוגמת הרגיל בסמים שמרגיש מנוחה ושלוה בקהות חושיו על ידי הסמים ובהיותו שקוע בשינה כל היום, ומתוך כך אינו מתעורר לכוּא ולחשוב חשבונו של עולם. ועל זה נאמר (אבות ד, טו) שאין בדינו לא משלות הרשעים וכו', כי מי שיש בידו שלות עולם הזה סימן בדבר שהוא רשע ובעל נפש לא מטוהרה, דבהיות ואין בידו תורה ומצוות לזכות בהם לחיי העולם הבא נותנים לו כל מחמדי עולם הזה, והנה ששון ושמחה הרוג בקר ושחוט צאן אכול בשר ושתות יין אכול ושתו כי מחר נמות (ישעיה כב, יג).

וזה שאמר הכתוב, ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, כלומר ראה והתבונן מהי ברכה ומהי קללה, ולא תהפך בדעתך את הקללה לברכה והברכה לקללה. את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם וגו', מה שנרמה בעיניך לקללה, למשל שיש מיתון במסחר או שאתה חולה בגופך ואינך יכול ללכת לעבודה, לאמיתו של דבר היא ברכה מאת מסבב כל הסיבות שעל ידי כך תשב בבית המדרש ותרכוש לעצמך תורה ומצוות, וזו ישועה מאת השם הטוב אשר ויחננו ויאמר פדעוהו מרדת שחת, משל לאם הרוחצת את בנה מלכלוכו אף שהוא כואב וצורח כך עושה לנו אבינו שבשמים אשר עד יום מותו מחכה לו לתשובה, וכאמור (ישעיה ד, ד) אם רחץ ה' את צואת בנות ציון. והקללה אם לא תשמעו אל מצוות ה' אלקיכם וסרתם מן הדרך

גשמיות שמסמאים עיני האדם עד שאומר לטוב רע ולרע טוב. אברך שיש לו עבודה ומתפרנס בריוח נרמה לו שהוא ברום המעלות, וכשאינ לו עבודה או שבטל מחמת שיש לו איזה מיחוש בנופו רואה את עצמו בצרה גדולה, ואין איש שם על לב כמה דפי גמרא ותוספות רכש לעצמו, כמה מצוות ומעשים טובים עשה לפני הש"ת, ואף שאינך במדרגה שיהיו כל מעשיך בלתי לה' לברו מבלי לבקש על גשמיות אבל לפחות עמוד והתבונן על מצבך ברוחניות.

בימים האלו ימי חודש אלול בואו ונחשוב חשבוננו של עולם כחשבון הנפש ולא חשבון הגוף, כמה תורה למדנו במשך השנה, האם לא היינו ממעטים והולכים על דרך שאמרו (שבת קנב, א) עמי הארץ כל זמן שמוקינין טפשות נתוספת בהן, והלא בשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות אלא תורה ומעשים טובים בלבד (אבות ו, י), ולשמחה מה זה עושה ברוב כסף וזהב כתינוק השמח בקבלת סוכריה בעוד שאתה נשמה ערטילאית וגוף ערום. שוב יום אחד לפני מיתתך (שבת קנב, א), וזכור את בוראך בימי בחורותיך עד אשר לא יבואו ימי הרעה והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ, עד אשר לא תחשך השמש וגו' והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה (קהלת יב, א-ז), או לנו מיום הדין, הי תורה והי מצוות דמגנו עלן, וראה ועשה לפחות שתשאיר אחרך בנים תלמידי חכמים לומדי תורה שיזכו אותך על דרך ברא מוכא אבא.

וּפְתַח הכתוב בלשון יחיד **ראה** אנכי, וסיים בלשון רבים **נותן לפניכם**, דכמו שהוא בפרט כן הוא בכלל, דורות שהיו עובדי עבודה זרה היו במעלה עליונה בגשמיות ונתנו להם שררה וכל טוב, בכחינת ירעה עד שיסתאב, ואם יש דור שצרות רבות באים עליו ועל אף שמתנהגים כגויים הם שרויים כפחד שלא יבואו עליהם להורגם הרי זו ישועה מן השמים, שכל זה בהשגחה עליונה שלא יתפקדו לגמרי והחי יתן אל לבו לחזור בתשובה, וכל זה כדאי אפילו אם רק פעם אחת יגיד פסוק שמע ישראל בכוונה רצויה, והרי זה בכלל את הברכה אשר תשמעו אל מצוות ה' וגו', שמקיים אומרו ית"ש (יהוהא ב, ג) אם לא ביד חזקה ובורע נטויה וחומה שפוכה אמלוך עליכם [ואמר רב נחמן כל כי האי ריתחא לירתח רחמנא עלן ולפרוקינן(סנהדרין קה, א)], וכפי שהקדמנו מראש דברינו שהצרות הם סימן לישועה כי פקד ה' את עמו, וכאומרם ז"ל (סנהדרין צה, א) אם ראית דור שצרות רבות באות עליו כנהר חכה לו.

ויעזור השי"ת מי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די, אין אתנו יודע עד מה להיות מיועצי המלך ורק מפילים תחינתינו לפניו ית"ש שהוא כל יכול וביכולתו להושיע הגוף והנשמה גם יחד, הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על עמלך, והרבה שלוחים למקום שיבוא איתערותא מלעילא וילמדו תועים בינה והשב ישראל לתורתך, ובגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם בגאולת עולם במהרה בימינו אמן.

וגו', כי יש עושר שמור לבעליו לרעתו (קהלת ה, יב), עשר למפרע אותיות רשע, היינו שנותנים לו ללכת בדרכו הרעה להיות סופו כלה ונאבד כמו שנאמר (דברים ז, י) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבירו.

*

על זאת חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה (ברכות נה, א), ובנוסף למה שעליו לשמוח ביסורים שהם לו לכפרת עון יש לו גם לברך על כך שמן השמים מעוררים אותו להמיב דרכו, דכל עוד וקמי שמיא גליא שיש תקוה לאחריתו אין מניחים אותו ברוב טובה, אולי יתעורר על ידי היסורים ויתבונן שלא הגוף עיקר, וחיי עולם הזה אין בהם ממש דאינם אלא כפרוזודור לפני המרקלין בעולם הבא, ואם יבוא לידי הכרה זו הרי שהיסורים היו לטובתו, והוא חייב לברך עליהם, כי כדאי לסבול כל צרות עולם הזה בשביל הרהור תשובה אחר. אבל כאשר ח"ו גלוי וידוע שלא ישוב עוד ואפס תקוה שיוכה לחיי עולם הבא, אז נותנים לו לפחות כל מאוייו בעולם הזה, והוא מקבל כל מה שרוצה, ואין לך קללה גדולה מזו. וכן היתה הנהגתו בקודש של זקה"ק מצאנו זי"ע, דכשבא אליו אחד שהיה מרוחק מדרכי היהדות הראה לו אותות התקרבות וחיבה, ואילו לבר אוריין הראה תוכחת מגולה מאהבה מסתרת, ואף הקב"ה כשנותן לאדם כל טוב בעולם הזה אין זאת אלא בגלל שהוא מרוחק משכינה הקדושה.

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

אל תאמן בעצמך עד יום מותך

את הארץ וירשו אותה וישבו בה במנוחה ובשלוה והשקט ובטח, וכי יש צד שדווקא אז ילכו אחר עבודה זרה, עד שהווקקה התורה להזהיר השמר לך פן תנקש וגו'. בשלמא בזמן שאומות העולם יושבים במנוחה ובשלוה ולא חסר להם כלום, אזי יש מקום להזהיר שלא להימשך אחריהם, כי קשה מאד לעמוד בנסיון, אבל אחר שיוכו ישראל להכניע את האומות ואחרי השמדם מפניך, למה יש חשש שילכו אחריהם.

ותירץ דבא להורות כאן לבני ישראל דרך בעבודת ה', כי תכלית בריאת האדם בעולם הזה הוא להלחם עם יצרו הרע, שלצורך זה נברא האדם, להתגבר על החומר ועל הצר הצורר אותו שרוצה בכל עת ובכל רגע להדיחו לשאול תחתית, וכפי שכתב רביה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע (עצמיל קטן, אות טז) שהאדם לא נברא אלא לשבר את הטבע. ובאם לא היה האדם עומד במלחמה תמידית אלא כל עבודתו היתה באה לו בניקל בלי שום מניעה, הרי היה דומה למלאך מן השמים העושה באימה רצון קונו אשר כמותו יש בשמים ממעל די והותר. ולכן העיקר והתכלית בעולם הזה הוא לעמוד תמיד במלחמה כבדה נגד

בתוה"ק (דברים יא, כו) ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה. ובבעל המורים, ראה אנכי, זה אנכי שבעשרת הדברות. ויש לבאר השייכות להכא.

ולעיל בסוף פרשת עקב (שם, כה), לא יתיצב איש בפניכם פחדכם ומוראכם יתן ה' אלקיכם על פני כל הארץ אשר תדרכו בה כאשר דבר לכם, ויש לבאר הסמיכות לריש פרשתן.

גם כשהאדם ברום המעלה עומד עליו יצרו במלחמה

נראה לבאר בהקדם דברי כ"ק אדמו"ר זי"ע (בעידן רעוא דרעיון ש"ק פרשת ראה תשמ"ד) לבאר הכתובים בפרשה (יב, כמ-ל), כי יכרית ה' אלקיך את הגוים אשר אתה בא שמה לרשת אותם מפניך וירשת אותם וישבת בארצם, השמר לך פן תנקש אחריהם אחרי השמדם מפניך ופן תדרש לאלהיהם וגו'. ולכאורה זהו פליאה עצומה, דהיעלה על הדעת אחר שיראו בחוש שהקב"ה הכרית והכניע את אומות העולם לפניהם, ויראו שסופם של אלו הוא לתוהו ולאבדון בעוד שלהם נתן הקב"ה

כי ירחיב ה' אלקיך את גבולך, שישבו איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו במנוחה ובשלוה, וכל אחד יראה בחוש כי לה' המלוכה ומושל בגויים, ושהוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, וה' הוא האלקים, ויחיו בלא שום מניעה והפרעה מהגויים, שכן כל האויבים והקליפות יהיו נכנעים תחתיהם, בעוד שבני ישראל יהיו ברום המעלות, עם כל זאת השמר לך פן תנקש אחריהם, ואל תאמין בעצמך שהיצר הרע לא יוכל עוד להתגבר עליך, שכן גם במצב נעלה ומרומם כזה אין היצר הרע נח מעבודתו והוא עושה כל מה שבידו להכשיל בני אדם.

עד כמה יכול היצר הרע ליטול דעת בני אדם יכולים לראות בחטא עבודה זרה שהיה מצוי בדורות הקדמונים, שאדם היה לוקח חתיכת עץ ובעצמו חותכו ומגלפו יפה, ואחר כך היה כורע לחתיכת עץ זו ואומר לו אתה בראתני אתה יצרתני. היש לך סכלות ומפשות גדולה מזו. ובזמננו שנתבטלה יצרא דעבודה זרה, כשיראו אחד הכורע לעצים ולאבנים, הלא יהיה ללעג וקלס. וצריכים לידע שכן יהיה לעתיד לבוא לענין כל העבירות, כי אז יבוער רוח הטומאה מן הארץ ולא ידעו ולא יבינו היאך היה ביכולת היצר הרע לסמא עיני בני אדם בכל עבירות שבעולם.

ולזה הזהירה תורה באזהרה מיוחדת, שלא תבטח בעצמך עד יום מותך, ואפילו כשתזכר להיות ברום המעלות והמדרגות תדע שגם אז יכול היצר הרע להתגבר ולבלבל הדעת, ולכן השמר לך פן תנקש אחריהם, שכן כל זמן שהאדם

כוחות הרע והמשיכה לתאוות, על מנת שיעלה בידו להיות תמיד רבוק בהקב"ה ולקבל על עצמו עול תורה ומצוות.

וההכרח לידע שמלחמה זו שייכת אצל כל אדם מיישראל בלי יוצא מן הכלל, בכל מצב ובכל זמן, ואין לחשוב שהיצר הרע מצוי רק אצל אנשים מגושמים ובזמנים קשים שאז יש נסיון גדול, שכן היצר הרע אינו נח ואינו שוקט, והוא תמיד נלחם באדם בכל כוחו ובלי הפסק, להסיתו ולהדיחו מקיום תורה ומצוות. וגם אם הקב"ה עזר לאדם להתגבר על החומר שלא יכשל בעבירות והוא עולה בעבודת ה', מכל מקום היצר הרע לא סיים מלאכתו ואינו נח מעבודתו ואינו מתייאש ממנו.

בן אמרו חז"ל (קידושין ל, ב) יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו. והיינו דגם אחר שהאדם כבר התגבר עליו אלפי פעמים, עדיין בכל יום ויום יצרו ילחם בו להכשילו בפח יוקשים, וכבר הזהירו חז"ל (אבות ב, ד) ואל תאמין בעצמך עד יום מותך, כי בכל פעם בא היצר הרע בצורה אחרת ובאופן אחר, היום לתאוה ומחר לגאוה וכדומה, וכך הוא מבלבלו בכל יום ויום באופן אחר, מנערותו של אדם ועד לזקנותו בלא הרף, עד זיבולא בתרייתא.

יצר הרע מתגבר לסמא עיני בני אדם בכל מצב

זהו שאמרה תורה, שלא ידמו בני אדם שההתגברות מצד היצר הוא רק בזמן שיש נסיונות וקשיים ובני ישראל מוקפים בצרות יגון ואנחה, אלא אפילו

את הקללה והרעה של עוברי עבירה, בכל זאת היא עלול להימשך לשם.

גם כאשר התעלו במתן תורה נלחם בהם היצר הרע

על פי האמור יבואר הא דבמתן תורה פתח השי"ת (שמות כ, ב) אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים וגו', ודקדקו המפרשים (חזקוני שם, ד"ה אשר) למה לא אמר אשר עשיתך או אשר בראתיך. ועוד נקדים מאמרם ז"ל (שבת פח, א), ויתיצבו בתחתית ההר (שמות יט, יז), אמר רב אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכפה הקדוש ברוך הוא עליהם את ההר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם, אמר רב אחא בר יעקב מכאן מודעא רבה לאורייתא, אמר רבא אף על פי כן הדור קבלוה בימי אחשורוש. ובתוספות (ד"ה כפה) הקשו למה נצרך כפיית ההר, והלא בני ישראל הקדימו ואמרו נעשה ונשמע.

אלא שהקב"ה בא להורות לבני ישראל בשעת מתן תורה, שהנה הם היו נמצאים אז במדרגה עליונה, שהיו חרות מיצר הרע (עין זוה"ק, פרשת בראשית, ח"א דף נב, ב; שמות רבה לב, א), וכל נשמות ישראל ראו אז את התגלות כבוד ה' כאשר 'אתה נגלית בענן כבודך על עם קדשך לדבר עמם, מן השמים השמעתם קולך ונגלית עליהם בערפלי טהר, גם העולם כלו חל מפניך ובריות בראשית חרדו ממך בהגלותך מלכנו על הר סיני ללמד לעמך תורה ומצות ותשמיעם את הוד קולך ודברות קדשך מלהבות אש, בקולות וברקים עליהם נגלית ובקול

עומד בעולם המעש צריך בכל עת ובכל רגע מקמן ועד גדול שמירה וסייעתא דשמיא שלא יפול ח"ו בנוקבא דתהומא רבא. עכתרה"ק ובתוספת ביאור.

גם כשרואים את הטוב עדיין עלולים להיגרר אחר הרעה

בזה יבואר סמיכות הפרשיות, דגם בזמן אשר לא יתיצב איש בפניכם פחדכם ומוראכם יתן ה' אלקיכם על פני כל הארץ אשר תדרכו בה כאשר דבר לכם, והיינו שתהיו ברום המעלות ועל כל הגוים תיפול אימתה ופחד, עם כל זה אל תחשבו שאין לכם לחשוש עוד ממלחמת היצר, אלא עדיין ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, דגם בזמן כזה תעמדו במלחמה בין הברכה ובין הקללה, בין הטוב ובין הרע, ולכן אל תאמינו בעצמכם עד יום מותכם.

ביתר שאת יבואר, ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, היינו אפילו בזמן שכל אחד רואה בעליל את הברכה אשר יש לכחור ואברך ירא שמים העוסק בתורה יומם ולילה, כאשר חכמת אדם תאיר פניו בלי שום דאגה, ותמיד צהלתו נסוכה על פניו והוא מאושר בחייו שוכה לישב באהלה של תורה במנוחה ובשלחה. ולאידך גיסא רואים את הקללה שיש לאלו ההולכים אחר תאות לבם ונגררים אחר עצת היצר, שתמיד אין להם אושר וסיפוק, וכל חייהם בעצבות ותוגה בלי מנוחה ושלחה מנערותם ועד זקנתם. עם כל זאת יהיו צריכים לעמוד במלחמה שלא להיגרר אחר הקללה, כי כח היצר גדול עד מאד בכל זמן ובכל מצב, וגם כשיראה

מצרים דייקא, שילמדו בני ישראל בעת קבלת התורה, שגם כשהיו במצב גבוה ומרומם, ויחיו במנוחה ושלוה איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו, ויראו בגלוי את יד ה' והנהגתו הנפלאה עם בני ישראל כמו שהיה במצרים, עם כל זה ידעו שבכל רגע עלול יצרם הרע להתגבר עליהם ולסמא עיניהם בדברי שטות והבל, עד שיפלו ח"ו ברשתו לעבור על רצון ה'.

ואתני שפיר מה שכתב בעל הטורים, ראה אנכי שבעשרת הדברות, כי בפסוק זה נרמז גודל כח התגברות היצר על האדם גם כשיראה בחוש את רוב הטובה של עובדי ה' כנ"ל, ולכן פתח באנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים דייקא, ששם למדו ענין זה, שגם נוכח עוצם נפלאות הבורא לא התעוררו המצריים לתשובה.

מליצת זכות על ישראל בגין קושי מלחמת היצר

ויש לומר בדרך מליצת זכות, דבעניני מצות תקיעת שופר כתב רבינו סעדיה גאון בענין השלישי (הובא באבודרהם, טעמי התקיעות), להזכירנו מעמד הר סיני שנאמר בו (שמות יב, טו) וקול שופר חזק מאד עיי"ש, ולכאורה צריך ביאור דמה השייכות בזה לראש השנה, דאם הוא זכר למתן תורה יותר היה ראוי לתקוע בחג השבועות זמן מתן תורתנו.

אלא דהכתוב אומר (עמוס ג, ו) היתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו, והיינו דעיקר תקיעת שופר הוא לעורר את האדם לתשובה וחרטה אמיתית, כדברי הרמב"ם (הלכות תשובה ג, ד) שאף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת

שופר עליהם הופעת'. אולם גם במצב נעלה כזה צריכים הם להתיירא מיצר הרע שלא יתגבר עליהם. ואדרבה ככל שיזכו להתעלות צריכים הם לחשוש יותר, כי כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו (סוכה נב, א).

לבן כפה עליהם ההר כניגית, לרמז שהיצר הרע הדומה להר (שם) עלול תמיד להתגבר עליהם, וגם בהיותם במדרגה עליונה של מתן תורה עלולים הם ליפול ממדרגתם עד בחינת תחתית ההר ושם תהא קבורתכם ח"ו. וכזה לימד דעת שלא יאמינו בעצמם עד יום מותם, ובכל מצב שהוא תהיה התנהגותם מתוך תשומת לב נגד התגברות היצר.

אל תאמן בעצמך גם בזמן של התגלות כבוד ה'

בן ראו אצל פרעה הרשע מלך מצרים, דגם אחר שראה את כל האותות והמופתים, ואחר כל המכות הקשות שסבלו הוא ומצרים, עד שחרטומיו אמרו לו אצבע אלקים הוא (שמות ח, טו), והוא בעצמו ביקש ממושה ואהרן לאמר העתירו בעדי (שם, כד), מכל מקום התגברו עליו כוחות הטומאה שלא להוציא את ישראל ממצרים, וגם במכות הראשונות כאשר הקב"ה עדיין לא הקשה את לבו, סתם אזניו וקשה ערפו. וזהו לימוד גדול לבני ישראל, שגם בזמן שרואים ניסים ונפלאות, ורואים בחוש שהקב"ה מנהיג העולם, עדיין עלול היצר הרע להכשילם בעוונות.

לבן פתח הקב"ה את מתן תורה, אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ

קול שופר של מתן תורה לעורך על גדול כח היצר

על פי האמור יבואר המדרש (ויקרא רבה כט, ג) יהודה ברבי נחמן פתח, עלה אלקים בתרועה ה' בקול שופר (תהלים מז, ו), בשעה שהקדוש ברוך הוא יושב ועולה על כסא דין, בדין הוא עולה, מאי מעם עלה אלקים בתרועה, ובשעה שישראל נומלין את שופריהן ותוקעין לפני הקדוש ברוך הוא, עומד מכסא הדין ויושב בכסא רחמים, דכתיב ה' בקול שופר, ומתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם, והופך עליהם מדת הדין לרחמים, אימתי בחודש השביעי, עכ"ל.

והענין בזה הוא, שכן המקטרג מביא חבילות חבילות של עוונות ופשעים, ונעשה אז קטרוג גדול למעלה ומדת הדין מתוחה ולכן הקב"ה יושב ועולה על כסא דין. אבל בשעה שישראל נומלין שופרותיהן, ומרמזין על שופר של מתן תורה, שהיו אז ברום המעלה והיה להם את משה ואהרן וחור והזקנים והכהנים והלוויים, ועם כל זה הבינו אז שברגע אחד עלולים ליפול עד לתחתית ההר, כל שכן וקל וחומר בדור שפל כזה, כאשר קיימים לבבות נשברים והדור עני ואביון, וישנו ריבוי גדול כל כך של צרות עד אין שיעור, בוודאי ובוודאי שהיצר הרע יכול להתגבר ולהכניע את בני ישראל, ומה אפשר לבא בטענה נגדם. ואז הקב"ה מודה להם ומשפיע אור מהרה ואור תשובה שיוכלו להתגבר על יצרם הרע, ומתמלא עליהם רחמים ברוחניות ומרחם עליהם בגשמיות.

[מתוך ד"ק בעידן רעוא דרעוין
ש"ק פרשת ראה תשנ"ד]

הכתוב, רמו יש בו כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וכו'.

ואנו מגלים כלפי מעלה, הנה אנו משתוקקים מאד לשוב אליך בתשובה שלימה מעומק הלב על כל חטאינו כפי הנדרש במצות תקיעת שופר, אבל במצוה זו גופא אנו מזכירים את מעמד מתן תורה שאז הורית לישראל על גדול כח התגברות היצר עליהם גם כשהיו במדרגה גבוהה של מתן תורה, ואם כן מה נעני אנו בדור השפל והירוד הזה, ואיך יהא לנו הכח והיכולת להתגבר עליו.

וידוע מה שסיפר כ"ק אארמו"ר זי"ע מה ששמע מאביו זקה"ק מרודניק זי"ע, שפעם באחד משבתות חודש אלול, כשחזר ובא מביתו לשולחנו המהור של זקה"ק מצאנו זי"ע בסעודה שלישית, בהגיעו לתחילת הרחוב שמע קולות יללה ובכויות עצומות קורעות לבבות הבוקעים מבית המדרש, והיה נשמע לו כאילו אירע שם אסון ל"ע. הוא החיש צעדיו לבוא ולראות מה אירע שם, ובבואו אל הקודש נשמע קולו של זקה"ק אומר בלבת קדשו, בניגון התעוררות מיוחד שהיה אומר בחודש אלול: אז דער יצר הרע איזדאקעוועט זיך איבער א מענטש, ווי קען א מענטש זיך א קעגן שטעלן, און ווי קען א בשר ודם זיך ארום שלאגן [אם יצר הרע נטפל לאדם, איך יוכל לעמוד כנגדו ואיך יוכל בשר ודם להילחם עמו], ובדבריו היוצאים בקדושה ובטהרה עורר את השומעים עד שגעו בככיה, גוללו בעפר קרנם בדמעות שלישי וישבו בתשובה שלימה.

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהרימו תרומתם קודש להדפסת הגליון

לעילוי נשמת

איש תם וישר וירא אלקים, רב פעלים וכביר המעש לכלל ולפרט, מיקירי ונכבדי
עדתנו הק', מהיושבים ראשונה במלכות בית צאנז, איש אמונו של כ"ק מרן אדמו"ר
זי"ע אליו היה מקושר בלב ובנפש ועמד לימין קדשו במסירות וכדביקות מופלאה
הרבני החסיד מוה"ר **ברוך בן הרה"ח ר' שלמה ז"ל טסלר**
נלב"ע בש"ק פרשת ראה, כ"ה מנחם אב תש"פ

תנצב"ה

הונצח ע"י בנו הרה"ח ר' **מרדכי טסלר** הי"ו - ברוקלין נ.י.

הרב שמעיה יוספוביץ שליט"א

קרית בעש"ט, פתח תקוה

לעילוי נשמת אביו

הרה"ח ר' **שמרואל אהרן בן הרה"צ ר' שמעיה ז"ל**
נלב"ע ביום ש"ק, כ"ה מנחם אב תשס"ב

תנצב"ה

הרה"ח ר' ישראל ננקנסקי הי"ו

קרית צאנז, נתניה

לעילוי נשמת אמו

מרת **חיה** ב"ר שלום אלתר הלוי ע"ה
נלב"ע כ"ה מנחם אב תשס"ז

תנצב"ה

הרה"ח ר' אברהם בן ציון מייזליש הי"ו

נתניה

לעילוי נשמות

אביו הרה"ח ר' **שניאור זלמן** ב"ר מאיר ז"ל
נלב"ע ביום ו' אלול תשס"ב
וחמיו הרה"ח ר' **משה זעליג** ב"ר יעקב ז"ל וייזר
נלב"ע ביום כ"ז מנחם אב תשל"ט

תנצב"ה

יעמדו על הברכה ידידינו הנכבדים שהרימו תרומתם קודש להדפסת הגליון

הר"ר פינחס אלימלך גלבמן הי"ו

חיפה

בן הרה"ח ר' שלמה זלמן הי"ו, וחתן הרה"ח ר' יהושע פאליק בלומנטל הי"ו
לזכות בנו חיים ברוך שיחי' שנולד במזל טוב
יזכה לגדלו לתורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר יוסף מאיר דויטש הי"ו

קרית צאנז, טבריה

בן הרה"ג ר' מרדכי שליט"א, וחתן הרה"ח ר' אהרן חיים יעקב פרידמן הי"ו
לזכות בנותיו התאומות שיחי' שנולדו במזל טוב
יזכה לגדלן לבעלי תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר יקותיאל יהודה רייך הי"ו

קרית צאנז, טבריה

בן הרה"ח ר' אפרים הי"ו, וחתן הרה"ח ר' מרדכי ויזל הי"ו
לזכות בתו תחי' שנולדה במזל טוב
יזכה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

אחד מאנ"ש הי"ו

**לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה
בהלל ובהודיה להשי"ת על רוב רחמיו וחסדיו**

זכותו הגדולה תגן עליו ועל ב"ב שיושפע להם רחמים וחסדים כל הימים

הרה"ח ר' **יצחק ברגר** הי"ו - קרית הבעש"ט, פתח תקוה

לעילוי נשמות

אמנו מרת **אסתר** ב"ר ישכר דוב ז"ל **ברגר**

נלב"ע כיום כ"ד מנחם אב תשע"ט

וזקיננו הרה"ח ר' **ישכר דוב** ב"ר יצחק ז"ל **רביץ**

נלב"ע כיום כ"ט מנחם אב, ערב ר"ח אלול תשס"ז

תנצב"ה

הרה"ח ר' מאיר דוד שכטר הי"ו

קרית צאנז, נתניה

הגאון רבי יצחק שמואל שכטר שליט"א

דומ"צ וראש הכולל קרית צאנז

הרה"ח ר' מנחם מענדל שכטר הי"ו - בני ברק

לעילוי נשמות אביהם ואימם

הרה"ח ר' יעקב יוסף חיים ז"ל ב"ר דוד ז"ל - נלב"ע ביום י' אייר תשנ"ג.

ומרת שרה ב"ר מאיר ע"ה - נלב"ע ביום כ"ז מנחם אב תשס"ט

תנצב"ה

הרה"ח ר' צדוק זוננבליק הי"ו

נתניה

לעילוי נשמת אמו

מרת יפה ב"ר צדוק פרינץ ז"ל

נלב"ע ביום כ"ח מנחם אב תשמ"ז

תנצב"ה

הרה"ח ר' ישראל לצטר הי"ו

קרית צאנז, נתניה

לעילוי נשמות

חמיו הרה"ח ר' נתנאל צבי בן ר' מאיר ז"ל וקם

משב"ק אצל כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע

נלב"ע ביום כ"א מרחשון תשס"ב

חמותו מרת בילא בת הרב אברהם בנימין בייניש אויערבך זצ"ל

נלב"ע ביום כ"ח מנחם אב תש"פ

גיסו הרה"ח ר' אברהם יוסף יוסקא בן ר' נתנאל צבי ז"ל וקם

נלב"ע ביום ח' אלול תשפ"ב

תנצב"ה

הרה"ג ר' יונה גולן שליט"א

קרית צאנז - רב שכונת סלע - נתניה

לעילוי נשמת

בנו הילד חיים יוסף דוד ז"ל

שנלב"ע באיבו ביום כ"ט מנחם אב תשנ"ח

תנצב"ה

הרה"ח ר' חיים שפירא הי"ו - ירושלים
והרה"ח ר' משה אהרן שפירא הי"ז - קרית צאנו נתניה
בני הרה"ג ר' שמואל אריה שפירא שליט"א
לרגל שמחת לבם הגדולה
שמחת הכנסת ספר תורה
להיכל הגדול ובית התפילה של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
שתתקיים אי"ה ביום שני הבעל"ט, כ"ז מנחם אב
בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
התהלוכה תצא בשעה 6.30 אחה"צ מבית משפחת שפירא, רח' גורליץ 13
יהי רצון שיתקיימו בהם כל ברכות התורה לאורך ימים ושנים טובות

הרה"ג ר' משה שוורץ שליט"א
ר"מ ביהמ"ד קהל חסידים צפון בני ברק, ראה"כ להוראה ור"מ מורשת אור החיים הקדוש
לזכות בתו תחי' לרגל שמחת אירוסיה במזל טוב
עב"ג המו"מ בתויר"ש הבה"ח מנחם מענדל ביום שיחי'
בן הרה"ג ר' דוד יהודה לייב שליט"א - ראה"כ להוראה מודזיץ, ור"מ בביהמ"ד סאסוב
בן הרה"ג ר' יחיאל ביום שליט"א - רב ביהמ"ד נוה הורים שפע חיים בקרית צאנו נתניה
וחתן הרה"ג ר' מרדכי ברנט שליט"א - דומ"צ קרית צאנו נתניה
יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י

הרה"ח ר' יצחק שמואל שכטר הי"ו
קרית צאנו, נתניה
לזכות בנו המו"מ בתויר"ש הבה"ח משה שיחי'
לרגל שמחת אירוסיו במזל טוב
עב"ג תחי' בת הרה"ח ר' חיים מאיר קליין הי"ו
יזכו להקים בית נאמן בישראל ויעלה זיווגם יפ"ה יפ"ה, ולרוב נחת ואושר כה"י

הרה"ח ר' יצחק ברגר הי"ו
קרית הבעש"ט, פתח תקוה
בן הרה"ח ר' דוד הי"ו, וחתן הרה"ח ר' נתן נטע מוזס ז"ל
לזכות בנו הב' נתן נטע שיחי'
שנכנס לעול המצוות במזל טוב
יזכה לראותו עולה ומתעלה במעלות התורה והיראה, ולרוב נחת ואושר כה"י